

B.A. Part—III (Semester-V) Examination

(Literature of Modern Language)

MARATHI LITERATURE

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

1. खालील वाक्यांचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा :

(अ) “भुताची गोष्ट ऐकायची आणि घाबरायचेही नाही म्हणजे काय ? भलतेच काही तरी.”

किंवा

“आत्ता तुला शहाणपणा सुचला व्हय ? आभाळ केवढं आलंय भरून बधितलंस काय ?” 4

(ब) “जाताना फक्त चंदनाचे वर्तूळ तिने माझ्या गालावर काढले आणि मला जा म्हणून सांगितले. मी ते आत्ताच पुसून टाकले.”

किंवा

“जीव अडकलाय तिचा कशात तरी. इच्छा राहिली नसली म्हणजे वाटेल तिथून कावळा शिवतो. इतके कावले असून ...” 4

2. द. मा. मिरासदार यांच्या मिष्किल व विनोदी शैलीचे वेगळेपण उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

किंवा

“विविध व्यक्तींनी, वल्लींनी आणि त्यांच्या लीलांनी मिरासदारांचे कथाविश्व गजबजलेले आहे.” या विधानाचा परामर्श घ्या. 16

3. (अ) ‘नव्याणवबादची एक सफर’ या कथेतून मिरासदारांनी कल्पक थापाड्या नाना कसा रेखाटला आहे ? ते स्पष्ट करा.

किंवा

‘माझी पहिली चोरी’ या कथेचा सारांश लिहा. 8

(ब) ‘झोप’ या कथेतील झोपाळू नागू गुवली आणि त्याच्या घरात शिरलेल्या चोराच्या गमती-जमती याचे वर्णन तुमच्या शब्दात लिहा.

किंवा

‘शिवाजीचे हस्ताक्षर’ या कथेतील देशपांडे मास्तरांचे व्यक्तिचित्रण करा. 8

4. साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करून शास्त्रीय वाङ्मय आणि ललित वाङ्मय यातील फरक स्पष्ट करा.

किंवा

साहित्यातील प्रयोजनांचा सविस्तर आढावा घ्या. 16

5. साहित्यनिर्मितीतील प्रतिभाशक्तीचे महत्त्व विशद करा.

किंवा

‘सूचकता हा साहित्यकृतीचा प्राण आहे’ या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.

16

6. खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा :

(1) नानाला परमेश्वराने विलक्षण _____ दिली होती.

(अ) कल्पनाशक्ती

(ब) बुद्धी

(क) युक्ती

(ड) स्मरणशक्ती

(2) शिवाने नारळ म्हणून हातात धरले ते _____ होते.

(अ) मडके

(ब) मुंडके

(क) भोपळे

(ड) यापैकी नाही

(3) महाद्या बायकोला काय म्हणत असे.

(अ) गृहमंत्री

(ब) चतरी

(क) बालिस्टर

(ड) मैना

(4) ‘साक्षीदार’ या कथेचा नायक कोण ?

(अ) ज्ञानू पाटील

(ब) भगवान पाटील

(क) देशपांडे वकील

(ड) दिगूअण्णा

(5) मधूला _____ तो धुंद करणारा वास आवडायचा.

(अ) फुलांचा

(ब) अत्तराचा

(क) मद्याचा

(ड) औषधांचा

(6) विठोबा कर्जाऊ पैसे मागायला कोणाकडे आला होता ?

(अ) आबा पाटील

(ब) आबा कुलकर्णी

(क) आबा देशपांडे

(ड) यापैकी नाही

(7) ‘स्पर्श’ या कथेमध्ये कोणत्या प्रसंगाचे वर्णन आले आहे ?

(अ) तेरवी

(ब) दशक्रिया

(क) श्राद्ध

(ड) अक्करमासे

(8) वासूचे वडील कोण होते ?

(अ) फौजदार

(ब) मामलेदार

(क) हवालदार

(ड) चोपदार

(9) साहित्याचे स्वरूप विचारात घेताना लिखित आणि _____ वाङ्मय विचारात घ्यावे लागते.

(अ) मौखिक

(ब) शाब्दिक

(क) शास्त्रीय

(ड) यापैकी नाही

(10) साहित्यात वैचारिकतेसोबतच _____ महत्त्वाची असते.

(अ) काव्यमयता

(ब) भावनात्मकता

(क) रसिकता

(ड) सात्विकता

(11) कोणाच्या दृष्टीने आत्माविष्कार हे साहित्याचे खरे प्रयोजन आहे ?

(अ) लेखकाच्या

(ब) चित्रकाराच्या

(क) शिल्पकाराच्या

(ड) यापैकी नाही

(12) मनुष्यास आपले _____ विसरावयास लावण्याचे सामर्थ्य वाङ्मयात आहे.

(अ) नाते

(ब) दुःख

(क) जगणे

(ड) देणे

(13) _____ हाच साहित्याचा शाश्वत विषय आहे.

(अ) सौंदर्य

(ब) भाषा

(क) जीवन

(ड) माणूस

(14) साहित्याचे माध्यम _____ हे आहे.

(अ) कला

(ब) सौंदर्य

(क) अनुभव

(ड) भाषा

(15) माहिमभट्टाच्या मते _____ ही शंकराच्या तिसऱ्या डोळ्यासारखी असते.

(अ) स्फूर्ती

(ब) कला

(क) प्रतिभा

(ड) रसिकता

(16) साहित्यिकला _____ याची नितांत आवश्यकता असते.

(अ) चमत्कृतीशक्ती

(ब) कल्पनाशक्ती

(क) स्फूर्ती

(ड) अनुभवसमृद्धता

1×16=16